

ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික ක්ෂේත්‍රය මුහුණදෙන මූල්‍යන ගැටලුව

ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් අයත් කර ගැනීමටත්, සේවා ව්‍යුක්තිය සහ ආදායම් ව්‍යාප්තියේ අසමතුලිතතාවයන් පහළ දමා ගැනීමටත් වැදගත් වන උපාය මාර්ගික අංශයක් ලෙස කුඩා සහ මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික අංශය හඳුනාගෙන ඇත. මහා පරිමාණ ව්‍යාපාරයන් සමඟ සසඳන කළ කුඩා සහ මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරයන් රැකියා උත්පාදනය, සාධාරණ ආදායම් ව්‍යාප්තිය සහ කාර්යක්ෂමතාව වැනි ඉහළ ආර්ථික ප්‍රතිලාභ හේතු කොට ගනිමින් රටවල් විසින් තම කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික අංශය සංවර්ධනය කළ යුතු වෙයි. මේ මගින් ග්‍රාමීය කාර්මිකරණය, ග්‍රාමීය සංවර්ධනය සහ කර්මාන්ත විමධ්‍යගතකරණය සඳහා උපකාරී වෙයි. එනම් ප්‍රාදේශීය වශයෙන් පවත්නා නිෂ්පාදන සම්පත්ති සේවා නියුක්තිය ඉහළ දමනු ඇති අතර ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ වෙතින් නාගරික ප්‍රදේශ වෙතට සම්පත් සංචලතාවය පාලනය කරනු ලබයි. කුඩා සහ මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාර සංවර්ධනය හරහා දේශීය අමුද්‍රව්‍ය දේශීය කර්මාන්තයන්හි උපයෝජනය පුළුල් වන අතර ප්‍රාදේශීය වෙළඳපල සංවර්ධනය වනු ඇත. මෙම ක්‍රියාවලිය තුළ ප්‍රාදේශීය වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වන කර්මාන්තයන්හි ප්‍රවාහන පිරිවැය පහළ යාම හේතුවෙන් මුළු පිරිවැය පහළ වැටෙන අතර එය එම කර්මාන්තයන්හි ලාභ ඉහළ යාමකට හේතු වෙයි. මේ අනුව කුඩා සහ මධ්‍යම පරිමාණ කර්මාන්ත ක්ෂේත්‍රයෙහි සිදුවන ඉහළ ඉතුරුම් ඉහළ ප්‍රාග්ධන සම්පාදනයකට මඟපෙන්වන අතර, ඉහළ කාර්යක්ෂමතාව සහ ඉහළ ඵලදායිතාවය දේශීය නිෂ්පාදනය ඉහළ දමනු ඇත (හෝල්බර්ග්, 2000). එසේම මෙම අංශය තුළ නිෂ්පාදන සාධක සඳහා ඇති කරනු ලබන විශාල වූ සේවා නියුක්ති අවස්ථාවන් හේතුවෙන් වඩාත් සාධාරණ වූ ආදායම් ව්‍යාප්තියක් සඳහා ආර්ථිකය මෙහෙයවීමක් සිදුවනු ඇත. කුඩා සහ මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරයන් බොහොමයක්ම ශ්‍රම සුක්ෂ්ම කර්මාන්ත වන බැවින්, දියුණු වෙමින් පවත්නා රටවල ශ්‍රම සේවා නියුක්තියෙන් සැලකිය යුතු ප්‍රතිශතයක් කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ කර්මාන්ත ක්ෂේත්‍රය තුළ සේවා නියුක්ත වෙයි (Lakshman, W. D.; Regnier, P.; Senanayaka, S. M. P.,(1994) සහ William (1977)). තවත් ආකාරයකින් සලකා බැලුවහොත් කුඩා සහ මධ්‍යම පරිමාණ කර්මාන්තයන් ඉතා කුඩා ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණයන් සමඟ ඉතා ඉක්මනින් ආරම්භ කළ හැකි ව්‍යාපාරයන් වෙයි. එසේම මෙම ක්ෂේත්‍රයේ ව්‍යාපාරයන්ට වෙනස්වන වෙළඳපල අවශ්‍යතාවන්ට අනුව ඉක්මනින් තම නිෂ්පාදනය සහ ක්‍රියාකාරී ස්වරූපයන් හැඩගස්වා ගැනීමේ හැකියාවක් ඇති අතර, මෙම ක්ෂේත්‍රය සමස්තයක් ලෙස ගත් කළ ආර්ථිකයේ අවදානම් අවස්ථාවන්හි දී පීඩාකාරී තත්ත්වයන්ට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාවක් පවතී (Vidanapatirana, (1993) සහ Jayawardana , 1999).

සංවර්ධනය වෙමින් පවත්නා රටවල්වල මෙන්ම සංවර්ධිත රටවල ද මෙම කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික අංශය නගාසිටුවීම සඳහා බොහෝ වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක කර ඇත. ඒ අතර මෙම අංශය මුහුණදෙනු ලබන මූල්‍යන අවශ්‍යතාවන්ට විසඳුම් ලෙස ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ණය යෝජනා ක්‍රම වැදගත් ස්ථානයක් ගනී. කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරයන්ට මූල්‍ය සැපයීමේ දී ඇති වන මූලික ගැටලුවක් වනුයේ මෙම ආයතන මුහුණ දෙනු ලබන ඉහළ අවදානම සහ ඉහළ හුවමාරු පිරිවැය වෙයි. මෙම අංශයට ණය ලබා දීමේ දී මූල්‍ය ආයතනයන්ට මෙසේ ඉහළ අවදානමකට සහ ඉහළ හුවමාරු පිරිවැයකට මුහුණ දෙන්නට සිදුවීම හේතුවෙන් එම ණය මත අය කරනු ලබන පොලී අනුපාතය ඉහළ අගයන් ගන්නා අතරම බැංකු ආයතන මෙම කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ අංශයට මූල්‍යන සේවාවන් සැපයීමට මැලිකමක් දක්වයි. මෙහි දී කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික අංශය සංවර්ධන ක්‍රියාවලියෙහි වෙළඳපල අභිමුඛ උපාය මාර්ගය විය යුත්තේ කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරයන්හි අවදානම සහ හුවමාරු පිරිවැය පහළ හෙළමින් මූල්‍යනය සඳහා පිවිසුම් ඇති කර ගැනීමත්, කුඩා ව්‍යාපාරික අංශයන්ට සේවා සැපයීම සඳහා මූල්‍ය ආයතනයන්හි ධාරිතාවය ශක්තිමත් කර ගැනීමත් වෙයි. නමුත් කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාර සංවර්ධනයෙහි සාම්ප්‍රදායික පිවිසුම තුළ රජයන් මගින් සංවර්ධන බැංකු හරහා සහ දෙවනුව වාණිජ බැංකු සහ වෙනත් මූල්‍ය ආයතන හරහා කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරයන්ට ණය මුදල් ලබා දීම කරනු ලබයි (Hallberg, K.,2000 සහ Hooley and Muzaffer, 1999).

හෝල්බර්ග් පවසන ආකාරයට වර්ධනයට සහ තරගකාරිත්වයට මුහුණ දීම සඳහා ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවන් මූල්‍යණය කිරීම සඳහා මාර්ගයන් ප්‍රමාණවත් නොවීම බාධාවක්ව ඇති බවට දියුණු වෙමින් පවත්නා කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික ආයතන නිරන්තර පැමිණිලි කරයි. මෙම අංශයෙහි ණය අවශ්‍යතාවන් මූල්‍යනය සඳහා විධිමත් මූල්‍ය අංශය වෙතට පිවිසුම අඩු වීමට ඉහළ අවදානම සහ ඉහළ හුවමාරු පිරිවැය හේතු වන අතර ඊට අමතරව ණය අවශ්‍ය කරන මෙම ව්‍යාපාරික ආයතන පිළිබඳව පිළිගත හැකි තොරතුරු අඩු බව ද හේතුවක් වෙයි (Hallberg, K.,2000 සහ Manila, Dipak, John (1988).

අනෙකුත් රටවල මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාව තුළ ද ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා විශාල වශයෙන් දායක වන වැදගත් අංශයක් ලෙස කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික අංශය සැලකිල්ලට භාජන වී ඇත. අනෙකුත් රටවල මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාව තුළ ද කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරයන් නිර්වචනය කිරීම සඳහා නිශ්චිත වූ නිර්වචනයක් නොමැත. ශ්‍රී ලංකාව තුළ කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාර සමග කටයුතු කරන විවිධ රාජ්‍ය නියෝජිතායතන සහ සංවිධානයන් තම අවශ්‍යතාවට අනුව කුඩා හා මධ්‍යම

පරිමාණ ආයතන සඳහා විවිධ වූ නිර්ණායකයන් සහ විවිධ නිර්වචනයන් උපයෝගී කරගෙන ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවට අනුව පුද්ගලයින් 150 කට අඩු සේවා නියුක්තියක් ඇති ව්‍යාපාර ආයතන කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික අංශයට අයත් වන බව පොදුවේ දක්වා ඇත.

ශ්‍රී ලංකාව 1977 හඳුන්වා දුන් නිදහස් ආර්ථික ප්‍රතිපත්තියෙන් පසුව ඉදිරිපත් වූ කාර්මික ප්‍රතිපත්තිය තුළ මහා පරිමාණ සහ නවීන කාර්මික ආයතන සමඟ සම්බන්ධතාවන් සහ පුහුණුවීම් හරහා වන තාක්ෂණික හුවමාරුව කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික අංශය ශක්තිමත් කළ බව හඳුනාගත හැකිය. එසේම ශ්‍රී ලංකාව තුළ ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනය, දරිද්‍රතාව මැඩලීම සහ ආදායම් උත්පාදනය කරනු ලබන ප්‍රධාන සේවා නියුක්ති මූලයක් ලෙස කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික අංශය පුළුල් ලෙස පිළිගැනීමට ලක්ව ඇති අතර, කෘෂිකර්මාන්ත, කැනීමේ කටයුතු, නිෂ්පාදන කර්මාන්ත, ඉදිකිරීම් සහ සේවා කර්මාන්ත වැනි විශාල පරාසයක් ශ්‍රී ලංකාව තුළ මෙම ක්ෂේත්‍රය තුළින් ආවරණය කරයි.

කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරයන්හි කාර්ය සාධනය මිනුම් කිරීම ඉතා අසීරු කරුණකි. කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාර බොහොමයක් නිමැවුම් අංශයට අයත් ව්‍යාපාර වන අතර සමස්ත ව්‍යාපාරයන්ගෙන් 95% ක් කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාර වන අතර සමස්ත ව්‍යාපාර සංඛ්‍යාවෙන් 6% ක් මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික ආයතන වෙයි. සමස්ත නිමැවුමෙන් මෙම කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාර අංශයෙහි නිමැවුම 25% ක් පමණ වෙයි. සමස්ත සේවා නියුක්තියෙන් කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාර අංශය තුළ සේවා නියුක්තිය 34% ක් වේ. කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරයන්හි නිෂ්පාදනයන්ගෙන් 30% ක් අපනයන වෙළඳපල සඳහා වී ඇත. 1983 සිට 2000 වන විට කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරයන්හි නිමැවුම 30% කින් ද සේවා නියුක්තිය 47% කින් ද පහළ වැටී ඇත (White Peper, 2002).

ශ්‍රී ලංකාවේ නිදහස්කරණ ක්‍රියාවලිය සහ වෙනත් අදාළ සංවර්ධනයන් පැවතිය ද, කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරයන් තවමත් ඒවායෙහි සංවර්ධනයට දැඩි ලෙස බලපෑම් කරනු ලබන බොහෝ ගැටලුවලට මුහුණපාමින් සිටී. නිදහස් ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිය හමුවේ කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික අංශයට වඩා මහා පරිමාණ ව්‍යාපාරික අංශය තම ඉලක්කයන් සපුරාගෙන ඇත. නමුත් ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික අංශය රටේ ආර්ථික සංවර්ධනය හමුවේ නිශ්ශබ්ද දායකත්වයක් ලබා දෙන අතර, ඔවුන්ට මහා පරිමාණ ව්‍යාපාරිකයා සමඟ තරඟ කිරීමට ද සිදුව ඇත (Pieris, N. M.,(2000) සහ Kuruppu, 2003).

ව්‍යාපාරයන්හි සාර්ථකත්වය උදෙසා ව්‍යාපාරයන්හි අවශ්‍යතා සපුරාගත හැකි පරිදි අදාළ ව්‍යාපාරික පරිසරය සකස් විය යුතුය. ප්‍රතිපත්ති පරිසරය, ආයතනික පරිසරය, සමාජීය පරිසරය, නීතිමය පරිසරය සහ සංස්කෘතික පරිසරය යන දෑ ව්‍යාපාරික පරිසරය යටතේ ලා ගැනේ. කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික අංශය සංවර්ධනයෙහිලා එය ඇතුළත් වන ව්‍යාපාරික පරිසරයන්හි රැකවරණය සහ පිටුබලය අත්‍යවශ්‍ය වෙයි (Premarathna, 2001).

විශ්වාසනීය සමීක්ෂණයන්හි දක්වා ඇති අයුරින් කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරයන්හි පවත්නා ගැටලු සම්බන්ධයෙන් සාධක දෙකක් සලකා බලා ඇත. එනම් දුර්වල ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වයන් සහ ජාත්‍යන්තර වෙළඳපල නිසා ඇති වන අත්‍යවශ්‍ය තරඟකාරීත්වය වෙයි. ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික අංශයන්හි සංවර්ධනයට බාධා පමුණුවන සාධක කිහිපයක් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්ත සංවර්ධනය පිළිබඳ Task Force (2002) මගින් දක්වා ඇත.

1. ප්‍රාග්ධන මූල්‍යණය සඳහා සීමිත පිවිසුම් සහ ප්‍රාග්ධනයේ පිරිවැය
2. පහළ මට්ටමේ තාක්ෂණය
3. වෙළඳපල සහ වෙළඳපල තොරතුරු සඳහා වන සීමිත පිවිසුම්
4. ව්‍යාපාර සංවර්ධන සේවාවන් නොමැතිකම
5. නීතිමය සහ පරිපාලන බාධාවන්
6. දුර්වල කළමනාකරණය
7. ප්‍රමාණවත් නොවන ආයතනික සහයෝගය

හෝල්බර්ග් (2000) දක්වන ආකාරයට කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික ක්ෂේත්‍රය මුහුණදෙනු ලබන ගැටලු අතරින් ව්‍යාපාර මූල්‍යනය සඳහා පහසුකම් අඩු බව (ප්‍රමාණවත් නොවීම) කුඩා ව්‍යාපාර සංවර්ධනයෙහිලා ප්‍රධාන ගැටලුවක් වෙයි. කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරිකයන් මුහුණදෙන මූල්‍යන ගැටලුව සමස්තයක් ලෙස ආර්ථිකයෙහි ප්‍රාග්ධන හිඟකමෙහි කොටසක් වන බව ඔහු පවසයි. ඕනෑම ව්‍යාපාරික ආයතනයකට බාහිර පාර්ශ්වයන්ගේ සහායයක් නොමැතිව තම ඉලක්කයන් සපුරා ගැනීම අසීරු වනු ඇත. විශේෂයෙන්ම කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරිකයන්හට තම මූල්‍යන අවශ්‍යතාවන් ඉටු කර ගැනීම සඳහා බාහිර පාර්ශ්වයන්ගෙන් එනම් නෑදෑයින්ගෙන්, යහළුවන්ගෙන්, අනෙකුත් පෞද්ගලික ණය දෙන්නන්ගෙන්, මූල්‍ය ආයතනයන්ගෙන් සහ රජයේ සහාය අවශ්‍ය වනු ඇත.

කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාර සංවර්ධනයට බාධා පමුණුවනු ලබන, මූල්‍යන ගැටලුව හේතු සාධක ලෙස පහත සංරෝධකයන් හඳුනාගත හැකිය (SMED in Sri Lanka, 2000).

හිමිකරු ප්‍රාග්ධනය සඳහා වන සංරෝධකයන් :

1. දේශීය ප්‍රාග්ධනය නොමැති කම (අවදානම් ප්‍රාග්ධනය සපයන ආයතන සහ උපකරණ අඩු බව)
2. ව්‍යාපාරික ආයෝජනයන් සඳහා බදු සහනයන් නොමැතිකම.
3. විදේශීය ආයෝජකයන් සීමිත බව.
4. ව්‍යාපාරයන්හි ප්‍රාග්ධනය සම්පාදනය ණය මූලාශ්‍රයන් මත රඳා පැවතීම.
5. බොහෝමයක් ව්‍යාපාරයන්හි පහළ ලාභදායීත්වය.
6. ව්‍යවසායකයන් එකට එක්ව ආයෝජනය කිරීමට පසුබට වීම.

ණය අරමුදල් සඳහා වන සංරෝධකයන් :

1. ඉහළ ඇප සුරැකුම් අවශ්‍යතාවය.
2. ඉහළ පොලී අනුපාතිකයන්.
3. අසංවර්ධිත සහ කාලය වැය වන බැංකු සේවාවන්.
4. පහළ අවදානම සහිත ආයෝජන විකල්පයන් පැවැතීම.
5. දිගුකාලීන මූල්‍යනයන් සඳහා පිවිසුම් දුෂ්කර වීම.
6. ණය ඉල්ලුම් පත්‍ර සහ ව්‍යාපාර සැලසුම් වැනි ලිපිලේඛන සැකසීමේ දී ව්‍යවසායකයන් ගැටලුවලට මුහුණදීම.
7. බැංකු අංශය අවදානමට දක්වන අකමැත්ත.

මල්ලිකාහේවා (2004) කැස්බෑව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය තුළ කරන ලද සමීක්ෂණයකට අනුව දක්වනුයේ, ශ්‍රී ලංකාව තුළ ලියාපදිංචි ව්‍යාපාරිකයින්ගෙන් 2% ක් මහා පරිමාණ ව්‍යවසායයන් ද, 8% ක් මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යවසායයන් ද, 41% ක් කුඩා පරිමාණ ව්‍යවසායයන් ද සහ 49% ක් සුළු පරිමාණ ව්‍යවසායයන් ද වන බවයි. ශ්‍රී ලංකාවේ ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්ණායකයන්ට අනුව සේවකයින් 5 ට වඩා අඩු සේවා නියුක්ත ආයතන සුළු පරිමාණ ව්‍යවසායයන් යටතේ ලා ගැනේ. මේ අනුව පොදුවේ සේවකයන්ගෙන් 150 ට වඩා අඩු ව්‍යවසායන් කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ආයතන ලෙස මෙම සමීක්ෂණයේ දී සලකා ඇත. එනම් සමස්ත ව්‍යාපාරික අංශයෙන් 98% ක් කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාර වේ.

ව්‍යාපාරික අංශයෙහි ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා මූල්‍යනය සඳහා අභ්‍යන්තර සහ බාහිර ලෙස මූල්‍යයන් දෙකකි. ව්‍යාපාරයක් තම මූල්‍ය අවශ්‍යතාවන් තමා සතු සම්පත් උපයෝගී කර ගනිමින් මූල්‍යනය කළ හැකිය. එනම් ව්‍යවසායකයන්ගේ පෞද්ගලික ඉතිරුම් හෝ ආයතනයේ ඉතිරුම් මේ සඳහා යොදා ගත හැකිය. එනම් අභ්‍යන්තර මූල්‍යාශ්‍රයන්ගෙන් මූල්‍යණය කිරීමය. ශ්‍රී ලංකාව තුළ බොහෝ ව්‍යාපාරිකයන් තමා සතු පෞද්ගලික සම්පත් තම ව්‍යාපාරයෙහි ස්ථාවර ප්‍රාග්ධන මූල්‍යන අවශ්‍යතා සඳහා යොදා ගැනීමට පසුබට වීමක් හඳුනා ගැනේ. අභ්‍යන්තර මූල්‍යනය යටතේ ගැනෙන, ආයතනයේ ඉතිරුම් තීරණය වනුයේ ආයතනයේ ලාභ මත වන අතර ආයතනයේ ලාභ තීරණය වනුයේ ආයතනය දරන නිෂ්පාදන පිරිවැය මත වෙයි. අමුද්‍රව්‍ය පිරිවැය, ප්‍රවාහන පිරිවැය, බදු ගෙවීම්, ණය සඳහා පොලී ගෙවීම් ආදියෙහි ස්වරූපය මත පිරිවැය තීරණය වෙයි (Hallberg, K.,2000).

ශ්‍රී ලංකාවෙහි කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික ආයතනයන්හි මූල්‍යන අවශ්‍යතාවන්ගෙන් 32% ක් පමණක් අභ්‍යන්තර මූල්‍යාශ්‍රයන්ගෙන් මූල්‍යනය වී ඇති අතර 33% ක් අවිධිමත් මූල්‍යාශ්‍රයෙන් (යහළුවන්, නැදැයින් සහ පොලියට ණය දෙන්නන්) සපුරාගෙන ඇත. 35% ක් මූල්‍යන අවශ්‍යතා සපුරාගෙන ඇත්තේ විධිමත් අංශය හරහා වෙයි. එනම් මූල්‍යන අවශ්‍යතාවන්ගෙන් 68% ක් බාහිර මූල්‍යාශ්‍රයන් මගින් සපුරාගෙන ඇත. (වගු අංක 01 බලන්න.) හෝල්බර්ග් (2000) පවසනුයේ බොහෝ ව්‍යාපාරිකයන් තම මූල්‍ය අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට වැඩි කැමැත්තක් දක්වනුයේ බාහිර මූල්‍යාශ්‍රයන්ගෙන් බවයි.

වගු අංක 01

	ස්වයං මූල්‍යනය	විධිමත්	අවිධිමත්
ණය අවස්ථා සංඛ්‍යාව	112	126	119
ප්‍රතිශතය	32%	35%	33%

මූල්‍යාශ්‍රය: Mallikahewa, 2004

අවිධිමත් අංශයෙන් ලබා ගන්නා ණය (33%) සඳහා ඉතා ඉහළ පොලී ගෙවීමක් කිරීමට ව්‍යාපාරිකයන්ට සිදුවෙයි. අනෙක් අතින් ආයතනයේ ලාභ පහළ මට්ටමක පැවතීම හේතු කොට ගෙන මෙසේ අභ්‍යන්තර මූල්‍යාශ්‍රයන්ගෙන් (තමා සතු මුදල්වලින්) ව්‍යාපාර මූල්‍යනය අඩු වී ඇත (White Peper, 2002). ශ්‍රී ලංකාව තුළ පවතින සමස්ත ව්‍යවසායන්ගෙන් 53% ක් ප්‍රතිලාභ අනුපාතිකය 10% ට වඩා අඩු ව්‍යාපාරයන් වන අතර

16% ක් පාඩු ලබන ආයතන වෙයි. තවද ශ්‍රී ලංකාව තුළ හඳුනා ගැනෙන ලක්ෂණයක් වනුයේ ආයතනය වෙනුවෙන් ශ්‍රමය සැපයීමේ දී ව්‍යවසායකයා තම ශ්‍රම පිරිවැයට ඇගයීමක් නොමැතිව පූර්ණ කාලීනව ව්‍යවසායකයකු ලෙස මෙන්ම ශ්‍රමිකයකු ලෙස ද කටයුතු කරන අතර, ආයතනයේ ආදායම පාවිච්චියේ දී ආයතනයේ සංවර්ධනය පිළිබඳ නොසලකා හරිමින් සමස්ත ආදායම තම ප්‍රයෝජනයට යොදා ගැනීමට පෙළඹීමයි. මෙහි දී හඳුනාගත හැක්කේ ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා සහ මධ්‍යම පරිමාණ ක්ෂේත්‍රය තුළ 'ව්‍යාපාරය' සහ 'ව්‍යවසායකයා' යනු එක් අයෙක් ලෙස සලකන බවයි. මෙය ද ආයතනයේ ඉතිරුම් පහළ යාමට හේතු වී ඇත (Mallikahewa, 2004).

මල්ලිකාහේවා (2003) සමීක්ෂණයට අනුව ව්‍යවසායකයකු තම ව්‍යාපාරයේ ආදායමින් 26% ක් වත්කම් මිලදී ගැනීමට ද (නිවාස සහ ඉඩම්), 14% ක් සුබෝපභෝගී පරිභෝජනය සඳහා ද, 6% ක් ණය නැවත ගෙවීම් සඳහා ද, 3% ක් පවුලේ අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා ද, 42% ක් අනෙකුත් අත්‍යවශ්‍ය වියදම් සඳහා ද යොදා ගන්නා අතර 9% ක් පමණක් ව්‍යාපාරයේ ක්‍රියාකාරී ප්‍රාග්ධන වියදම් සඳහා යොදවයි. (වගු අංක 02 බලන්න.)

වගු අංක 02

	නියතන් ප්‍රාග්ධන	වත්කම් මිලදී ගැනීම්	අධ්‍යාපනය	සුබෝපභෝගී පරිභෝජනය	ණය ආපසු ගෙවීම්	අනෙකුත්
සාමාන්‍ය%	9%	26%	3%	14%	6%	42%

මූලාශ්‍රය: Mallikahewa, 2004

බාහිර මූල්‍යන මූලාශ්‍රයන් සැලකීමේ දී ශ්‍රී ලංකාව තුළ ප්‍රාග්ධන හිඟකමක් පවත්නා අතර කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරයන්හි කොටස් ප්‍රාග්ධන යෙදවීමට ආයෝජකයින් නොපෙළඹේ (Task Force White Peper, 2002). බාහිර පාර්ශ්වයන්ගෙන් ණය ලබා ගනිමින් ව්‍යාපාර මූල්‍යනය කිරීමට කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යවසායකයන්ගේ කැමැත්තට හේතුවක් වී දක්වා ඇත්තේ ව්‍යාපාරයේ අවදානම තමා විසින් නොදරා බාහිර පාර්ශ්වයන්ට විතැන් කිරීමට ඇති කැමැත්තයි (හෝල්බර්ග්, 2000). කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික ක්ෂේත්‍රයට බාහිර මූලාශ්‍රයන්ගෙන් ලබා ගත් මූල්‍ය අවශ්‍යතාවන්ගෙන් 51% ක් විධිමත් මූලාශ්‍රයන්ගෙන් ද 49% ක් අවිධිමත් මූලාශ්‍රයන්ගෙන් ද ලබා ගෙන ඇත. (වගු අංක 03 බලන්න.)

වගු අංක 03

	විධිමත්	අවිධිමත්	මුළු
ණය අවස්ථා සංඛ්‍යාව	126	119	245
ප්‍රතිශතය	51	49	100

මූලාශ්‍රය: Mallikahewa, 2004

එමෙන්ම විධිමත් මූලාශ්‍රයන් සපුරාගෙන ඇති ණය අවශ්‍යතාවන්ගෙන් 79% ක් බැංකු අංශයෙන් සපුරාගෙන ඇත. මෙය ඉහළ ප්‍රතිශතයක් වුව ද කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යවසායන්හි සමස්ත මූල්‍ය අවශ්‍යතාවන්ගෙන් බැංකු අංශය වෙතින් සපුරාගෙන ඇති මූල්‍ය අවශ්‍යතා ප්‍රමාණය සැලකිල්ලට ගතහොත් එය ඉතා කුඩා ප්‍රතිශතයක් වෙයි. එසේම මෙසේ ලබා ගන්නා ණය සඳහා ද බැංකු විසින් අය කරනු ලබන පොලී අනුපාතය ඉහළ අගයක් ගනී. එයට හේතුව වනුයේ කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යවසායන්හි අවදානම සහ හුවමාරු පිරිවැය ඉහළ අගයක් ගැනීමයි. කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික ණය සඳහා වන පොලී අනුපාතය මහා පරිමාණ ව්‍යාපාරික ණය පොලී අනුපාතයට වඩා අඩුම වශයෙන් 10% කින් හෝ වැඩිය (Hallberg, K.,2000). ශ්‍රී ලංකාව තුළ මූල්‍ය අංශයේ ඉහළ දියුණුවක් පැවතිය ද තවමත් කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරිකයන්හට ණය ලබා ගැනීමේ දී ඉහළ පිරිවැයක් දැරීමට සිදුවී ඇත ((Lakshman, 1994).

වර්තමාන මූල්‍ය නිදහස්කරණය තුළ කුඩා පරිමාණ නිෂ්පාදනයන්ගෙන් ඉවතට ණය පිවිසුම් ක්‍රියාත්මක වීමක් දක්නට ලැබේ ((Pieris, N. M.,(2000). ශ්‍රී ලංකාව තුළ කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යවසායකයන් සතුව බැංකු ආයතන පිලිගන්නා සුරැකුම් නොමැතිකම හේතු කොට ගෙන ඔවුන්ට බැංකු අංශය වෙතින් තම ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම ඉතාමත්ම අසීරු කරුණක් වී ඇත (Bastiaenen, M., (1997).

ශ්‍රී ලංකාවේ බොහොමයක් ග්‍රාමීය බැංකු ණය දීම පිළිබඳ තීරණ ගැනීමේ දී සාම්ප්‍රදායික වන අතර ණයකරු විසින් සපයනු ලබන ඇප සුරැකුම් මත දැඩි ලෙස රඳා පවතී. මෙම තත්ත්වය රට තුළ විශේෂයෙන් ග්‍රාමීය ප්‍රදේශයන්හි ප්‍රමුඛත්වය දිය යුතු අංශයට ප්‍රමාණවත් අයුරින් ණය ප්‍රසාරණය කිරීම සඳහා බාධකයක්ව පවතී. රටක සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී බැංකු ක්‍රමය උපකරණයක් ලෙස භාවිත කළ ද ශ්‍රී ලංකාවේ බැංකු අංශය තුළින් මෙම තත්ත්වය අර්ථවත් නොවේ. මෙම හේතුව මත මහ බැංකුව මැදිහත් වෙමින් අවශ්‍ය අංශයන්ට (කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ණය ඇතුළුව)

ණය ප්‍රසාරණය සඳහා සංවර්ධන බැංකු මැදිහත් කර ගනිමින් ණය සුරැකුම් යෝජනා ක්‍රම ක්‍රියාත්මක කිරීමක් හඳුනාගත හැකිය.

එසේම කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ අංශය ලබා ඇති ණය අවශ්‍යතාවන්ගෙන් විධිමත් අංශය වෙතින් සපයාගෙන ඇති ණය ප්‍රමාණයෙන් 61% ක් රාජ්‍ය බැංකු වෙතින් ද 31% ක් පෞද්ගලික බැංකු වෙතින් ද සපයාගෙන ඇත. මෙම රාජ්‍ය බැංකු වෙතින් ලබා ඇති ණය අවශ්‍යතාවන්ගෙන් 49% ක් මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික අංශ ලබා ගත් ණය වන අතර 40% ක් කුඩා පරිමාණ ව්‍යාපාරික අංශ ලබා ගත් ණය වෙයි. 11% ක් සුළු ව්‍යාපාරික ආයතන ලබා ගත් ණය වේ. පෞද්ගලික බැංකු වෙතින් කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරිකයින් වෙතට ගලා ගිය ණය 31% න් 81% ක් ලබා දී ඇත්තේ මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යවසායක අංශය වෙතටයි. 17% ක් කුඩා ව්‍යාපාරිකයින් වෙතට ද 2% ක් සුළු ව්‍යාපාරිකයින් වෙතට ද ලබා දී ඇත (Mallikahewa, 2004). මේ අනුව බැංකු ක්ෂේත්‍රයෙන් කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ක්ෂේත්‍රයට ණය පහසුකම් ලබා දීමේ දී පෞද්ගලික බැංකු විසින් කුඩා හා සුළු ව්‍යාපාර වෙතට ලබා දෙන ණය පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවන බව පැහැදිලි කරුණකි. කෙසේ නමුත් කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරවලින් ඉතා සුළුතරයක් වන මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරයන් වෙතට බැංකු ක්‍රමය වෙතින් කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික ක්ෂේත්‍රයට ගලා යන ණය ප්‍රමාණයෙන් 74% ක් ලබා දී ඇති අතර 26% ක් තරම් කුඩා ණය ප්‍රතිශතයක් සමස්ත ව්‍යාපාරයන්ගෙන් බහුතරයක් වන (90%) සුළු හා කුඩා ව්‍යාපාර වෙතට ගලාගොස් ඇත.(වගු අංක 04 සහ 05 බලන්න.)

වගු අංක 04

	රාජ්‍ය බැංකු	පෞද්ගලික බැංකු	DFCC බැංකුව	මුළු
ණය අවස්ථා සංඛ්‍යාව	61	31	8	100
ප්‍රතිශතය	61	31	8	100

මූලාශ්‍රය: Mallikahewa, 2004

වගු අංක 05

	රාජ්‍ය බැංකු	පෞද්ගලික බැංකු	DFCC බැංකුව	අනෙකුත්
සුලු ව්‍යාපාර	11%	2%	0	2%
කුඩා ව්‍යාපාර	40%	17%	8%	20%
මධ්‍යම ව්‍යාපාර	49%	81%	92%	78%
	100%	100%	100%	100%

මූලාශ්‍රය: Mallikahewa, 2004

මේ අනුව පැහැදිලි වන කරුණ වනුයේ බැංකු ආයතන පොදුවේ කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික ආයතන වෙතට ණය මුදල් සැපයීමට අකමැත්තක් දක්වන බවයි. මෙයට පිළියමක් ලෙස මහ බැංකු සහ රජය මැදිහත්ව දිගින් දිගටම ණය සහතික යෝජනා ක්‍රම ශ්‍රී ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මක කරන ලද අතර අතිවිශාල වූ මුදල් ප්‍රමාණයක් ණය ලෙස කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික ක්ෂේත්‍රය වෙතට ලබා දුන් බව මහ බැංකු වාර්තා සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යවසායකත්ව සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (SMADP) යටතේ වාර්තා වී ඇත. (Asian Development Bank, 2001)

තත්ත්වය මෙසේ වුව ද ශ්‍රී ලංකාව තුළ කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යවසායක ප්‍රජාව අතරින් “කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ණය යෝජනා ක්‍රම” පිළිබඳව දැනුවත් වූයේ 9% ක් වූ කුඩා ප්‍රතිශතයකි. 91% කට මෙවන් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ණය යෝජනා ක්‍රම පවතිනවාද යන්න පිළිබඳ කිසිදු අවබෝධයක් නොමැත. (වගු අංක 06 බලන්න.)

වගු අංක 06

	ණය යෝජනා ක්‍රම පිළිබඳ දැනුම ඇත	ණය යෝජනා ක්‍රම පිළිබඳ දැනුම නැත
ව්‍යාපාර සංඛ්‍යාව	8	82
ප්‍රතිශතය	9	91

මූලාශ්‍රය: Mallikahewa, 2004

කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික ක්ෂේත්‍රය වර්ධනය කිරීමේ අභිලාශයෙන් ප්‍රාග්ධන අරමුදල් පහසුකම් ලබා දීමට මහ බැංකුව මගින් කටයුතු කර තිබුණ ද, එසේම එම ණය ලබා දීමේ අදියරයන් සාර්ථක ලෙස අවසන් වී ඇති බැව් වාර්තා වී තිබුන ද එම අරමුදල් ඉලක්කගත කණ්ඩායම් වෙතට (කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යවසායක

අංශය) ගලා ගොස් නොමැති බව පැහැදිලි කරුණකි. පෞද්ගලික වාණිජ බැංකු හරහා මෙම ණය ලබා දීමේ දී එම බැංකු ආයතනයන්හි ලාභ තීරුව ආරක්ෂා වන අයුරින් කටයුතු කර ඇති බව පැහැදිලි වෙයි. කුඩා ව්‍යාපාරිකයින් විශාල පිරිසකට කුඩා ණය පරිමාවන් ලබා දීමේ දී දරන්නට සිදුවන හුවමාරු පිරිවැය ලිපි ලේඛන පිරිවැය ඉහළ යන බැවින් ලාභ තීරුව පහළ යයි. එහි දී එම බැංකු ආයතන විසින් එම ණය අරමුදල් මහා පරිමාණ ව්‍යවසායකයන් වෙතට ලබා දී ඇත. එක් ව්‍යාපාරයකට හෝ දෙකකට එම මුදල් ගලා ගොස් ඇත. මෙය පහසු කරවන තවත් කරුණක් වනුයේ හඳුන්වා දී ඇති කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ණය යෝජනා ක්‍රමයන්හි උපරිම ණය සීමාව මිලියන 3 ක් වැනි ඉහළ අගයක් ලෙස දක්වා තිබීමයි. මෙයින් පැහැදිලි වනුයේ ආර්ථික අවශ්‍යතාවක් ලෙස කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික ක්ෂේත්‍රය සංවර්ධනයෙහිලා සැබෑ අවශ්‍යතාවක් පැවතිය ද, ඒ සඳහා වන ප්‍රධාන බාධකයක් වන මූල්‍යන ගැටලුවට පිලියම් සැපයීමේ දී ක්‍රියාකාරී අදියර තුළ දී ප්‍රායෝගික ගැටලු පවත්නා බවයි. කුමන තත්වයක් සම්බන්ධයෙන් වුව ද ඉහත හඳුනාගත් ප්‍රායෝගික තත්වයන් හේතු කොට ගෙන කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරික ක්ෂේත්‍රයෙහි වර්ධනය සඳහා සැලකිය යුතු බාධකයක්ව පවතින “ප්‍රමාණවත් ප්‍රාග්ධන පහසුකම් නොමැතිකම” විසඳුම් නොමැති අර්බුදයක් වනු ඇත.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

1. Asian Development Bank, (2001), Annual Report,
2. Bastiaenen, M., (1997), “Guarantee Funds and NGOs: Promise and Pitfalls A Review of the Key Issues.
3. Central Bank Annual Reports after 1980.
4. Hallberg, K., (2000) “A market Oriented Strategy For Small and Medium- Scale Enterprises”, World Bank, Washington.
5. Jayawardana, C., (1999),“Export Production Villages”, Sri Lanka Export Development Board.
6. Joseph,T. Tahsoh, (2001), “Financing of Small and Medium- Size Enterprises in Cameroon.African Journal of financing and management
7. Kuruppu, C., (2003), “Focus on SME sector and its needs”, Colombo
8. Lakshman, W. D.; Regnier, P.; Senanayaka, S. M. P., (1994), Small and Medium Industry in an Intermediate City: A Case Study of Kurunagala in Sri Lanka”, Karunarathna and Sons, Colombo
9. Mallikahewa, S.N.K (2004), non-published monograph of the case study on Piliyandala Divissinal Secretariat Divission)
10. Manila. Ian, M. D. L.; Dipak, M.; John, M. Page., (1988), “ Small Manufacturing Enterprises”, Oxford University Press, New York.
11. Pieris, N. M., (2000), “SMEs in Sri Lanka – The Silent Partner in Economic Growth”, Industrial Technology Institute, Sri Lanka
12. Premaratna, S. P., (2001), ‘Entrepreneurial Networks and Small Business Development: The Case of Small Enterprises in Sri Lanka’, University Press,Technischeuniversiteit eindhoven, proefschrift.

13. Report and Recommendation of the President to the Board of Directors on proposed Loans, Partial Credit Guarantee, and Technical Assistance to the Democratic Socialist Republic of Sri Lanka for the Small and Medium Enterprise Sector Development Program (2001). Asian Development Bank.
14. Ronald McQuaid,(2003), “Employment and Small and Medium Sized Enterprises (SMEs).” London.
15. Sri Lanka Department of Census and Statistics; Ministry of Plan Implementation., (1985), Sri Lanka Census of Industry 1985 Preliminary Report, Department of Census and Statistics, Colombo
16. Vidanapatirana, U., (1993), “A Review of Industrial Policy and Industrial Potential in sri lanka”, SLEA- USAID Publication Series, Sri Lanka Economic Association, Colombo.
17. White Paper (2002). Task Force for Small and Medium Enterprise Sector Development Program.
18. Wijewardana,H., (1988), “Structure and Growth Performance of Small Industry in Sri Lanka.”, Upanathi. pp .211-32
- 19.** William, F. S., (1977), “Small scale Employment and Production in Developing Countries: Evidence from Ghana”, Praeger, New York
20. William, F. S., (1977), “Small scale Employment and Production in Developing Countries: Evidence from Ghana”, Praeger, New York.